

Nr 2.

Ankom till riksdagens kansli den 8 maj 1918 kl. 12 m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag å tilläggsstat för år 1918 under nionde huvudtiteln för undersökning av vissa mineralfyndigheter.

Närvarande: herrar Fahlén, Holmquist, Dahl, Lars Olsson, Permansson, Lundström i Långnäs, Pettersson i Bjälbo, Ericsson i Arboga, Olsson i Kullenbergstorp, Helger och Johanson*) i Gäre.

*) Ej närvarande vid utlåtandets justering.

Genom en den 9 april 1918 dagtecknad proposition, nr 258, vilken blivit överlämnad till behandling av sammansatta lag- och jordbruksutskottet, har Kungl. Maj:t, under återopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att, under förutsättning av riksdagens bifall till Kungl. Maj:ts förslag till lag, innefattande särskilda bestämmelser angående rätten till inmutning inom vissa län, under nionde huvudtiteln anvisa å tilläggsstat för år 1918 ett förslagsanslag av 100,000 kronor att i de fall, där undersökning finnes böra med begagnande av kronans jordägarandel företagas av mineralfyndigheter, vilka enligt nämnda lag inmutats av enskilda, enligt Kungl. Maj:ts föreskrifter användas till bestridande av kostnader, som stå i samband med dylik undersökning.

Beträffande de skäl, som ligga till grund för förslaget, får utskottet hänvisa till propositionen.

Bihang till riksdagens protokoll 1918. 9 saml. 2 avd. 2 häft. (Nr 2.) 1

I samtidigt härmed avgivet utlåtande har utskottet tillstyrkt bifall till ovanberörda förslag till lag, innefattande särskilda bestämmelser angående rätten till inmutning inom vissa län. Detta förslag innebär, att inom Norrbottens, Västerbottens och Jämtlands län inmutningsrätten å viss kronojord frigives beträffande alla enligt gällande gruvestadga inmutningsbara mineral med undantag av järnmalm. Då detta förslag framlagts utan avvaktande av den enhetliga gruvlagstiftningen, på vilken arbete pågår, har syftet därmed varit att under nu rådande brist på mineralier av olika slag genom ett forcerat brytande av befintliga, i avvaktan på den kommande lagstiftningen hittills hemlighållna fyndigheter snarast framskaffa så stora mängder som möjligt av sådana mineralier. Från Kungl. Maj:ts sida har framhållits, att för vinnande av detta syfte torde erfordras, att kronan beträffande de fyndigheter, som på grund av förevarande provisoriska lagstiftning bliva kända, i en eller annan form begagnar sin jordägarerätt. I likhet med Kungl. Maj:t håller utskottet före, att kronans verksamhet i detta avseende bör ske jämväl så, att kronan, där den enskilde inmutaren underlåter att utföra erforderligt undersökningsarbete å viss fyndighet, låter utan dröjsmål för egen räkning och på egen bekostnad utföra sådan undersökning. Då vidare det i förevarande proposition för detta ändamål äskade beloppet icke giver anledning till erinran från utskottets sida, får utskottet hemställa,

att riksdagen må, under förutsättning av riksdagens bifall till Kungl. Maj:ts förslag till lag, innefattande särskilda bestämmelser angående rätten till inmutning inom vissa län, under nionde huvudtiteln anvisa å tilläggsstat för år 1918 ett förslagsanslag av 100,000 kronor att i de fall, där undersökning finnes böra med begagnande av kronans jordägarandel företagas av mineralfyndigheter, vilka enligt nämnda lag inmutats av enskilda, enligt Kungl. Maj:ts föreskrifter användas till bestridande av kostnader, som stå i samband med dylik undersökning.

Stockholm den 8 maj 1918.

På det sammansatta utskottets vägnar:

HUGO FAHLÉN.